

Naročnina listu: --
Celo leto . . . K 12.—
Pol leta . . . " 6.—
Četrť leta . . . " 3.—
Mesečno . . . " 120
Zunaj Avstrije: ---
Celo leto . . . " 15.—
Posamezne številke
-- 20 vinarjev. --

STRAZA

Inserati ali oznanila
se računajo po 40 vin.
od 6redne petivrtste: pri
večkratnih oznanilih velik
--- popust. ---
„Straža“ izhaja v pon-
deljek in petek popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopoldne.

Francija in Anglija priznali Jugoslavijo.

Beograd, 9. junija.

Francoski poslanik Vicomte de Fautney je izročil kraljevski vladi noto francoske vlade, v kateri priznava francoska republika kraljevino SHS.

Francoska vlada izraža v tej noti zlasti zadovoljstvo, da so se izpolnile aspiracije Srbov, Hrvatov in Slovencev kot rezultat vojne, ki sta jo vodili obe državi bratsko ramo ob ramo.

Nemška Avstrija protestira.

Curih, 9. junija.

Dr. Renner je izjavil zastopniku lista „Neue Zürcher Zeitung“, da bo nemškoavstrijska delegacija v svojih protipredlogih protestirala proti temu, da antanta istoveti Nemško Avstrijo z bivšo habsbursko monarhijo.

cija v svojih protipredlogih protestirala proti temu, da antanta istoveti Nemško Avstrijo z bivšo habsbursko monarhijo.

Madžari morajo ustaviti bojevanje.

Praga, 8. junija.

Čehoslovski tiskovni urad doznava, da je antanta pozvala madžarsko sovjetsko vlado, da naj

ustavi tekem 24 ur vse sovražnosti proti Čehoslovakom. Antanta je odločena, izsiliti izpolnitev svoje zahteve z vsemi sredstvi.

Boji na Slovaškem.

Praga, 9. junija.

Madžari so zavzeli Košice. Napadajo zelo srđite na vsej fronti. Hudi boji se vršijo vzhodno

reke Sajo (Slana) pri Erseg-Ujvar (Novi Zamki), pri Novi Banji in pri Ščavnici. Vrhovno poveljstvo českih čet je prevzel francoski general. Italijani zapuščajo Čeho Slovaško.

Borojević in Kövess poveljnika proti Čehom.

Dunaj, 9. junija.

Vrhovno poveljstvo madžarskih čet proti Čehoslovski sta prevzela bivša avstrijska maršala Borojević in Kövess. Borojević poveljuje pri Košicah, Kövess pa pri Bratislavi (Požun). Kāmor pridejo njune čete, uničijo ubogim Slovakom vse. — Antanta je zagrozila, da bo Madžarska hudo kaznovana, če ne bodo Madžari takoj ustavili napadanja.

cah, Kövess pa pri Bratislavi (Požun). Kāmor pridejo njune čete, uničijo ubogim Slovakom vse. — Antanta je zagrozila, da bo Madžarska hudo kaznovana, če ne bodo Madžari takoj ustavili napadanja.

Izročitev mirovnih pogojev avstrijskim Nemcem.

Pariz, 4. junija.

Tiho mestece St. Germain zahodno od Pariza je v ponedeljek 2. junija proti poldnevni nenavadno oživilo. V dopoldanskih urah so vlaki dovažali radovednežev. Vojski in žandarji so branili, da se nepoklicani niso preveč približali gradu. Ob 11.

uri je nastopila častna straža, ki je izkazovala počast dohajajočim zavezniškim delegatom. Prvi je prišel kmalu po 11. uri panamski delegat, potem japonski delegati, o pol 12. uri predsednik Clemenceau s svojim zavadnim pokvečenim klobukom. Naše države so zastopali Pašić, Trumbić, Žolgar. Zavezniški delegati so zasedli tri mize v obliki podkve. Miza nasproti predsedniški mizi je bila prihranjena za Nemce. Delegatov se je postal nemir, ker ni bilo Wilsona. Vsi so bili zbra-

ni, le njega ni bilo. Med potom se mu je namreč pokvarilo na avtomobilu kolo, ki ga je trebalo namestiti z drugim. Vsled tega se je zakasnil. Ko je vstopil tudi Wilson, se je častna straža umaknila izpred vhoda in vpeljali so v zborovalno dvorano Nemce, 13 po številu. Radgonski hujšak in renegat Kamnikar je manjkal. Nemški delegati so se tiho naklonili in zavezniški so jim tiho odzdravili. Na to je »stari tiger« Clemenceau otvoril sejo in kratko nagovoril v imenu zavezniškov nemške delegate. Naznanil jim je, da jim je predložen le del mirovne pogodbe, manjkajo še določbe za italijansko nemško mejo, naša meja v celovski kotlini, finančne, odškodninske in vojne klavzule. Z Nemci se ne bodo pogajali ustmeno, ampak morejo le pisмено predložiti pomisleke in vprašanja. Odlega imajo dva tedna. Nagovor predsednikov so tolmači takoj prestavili na angleški, italijanski in nemški jezik. Na to je stopil generalni tajnik konference Dutasta pred Rennerja, se mu naklonil in mu izročil tiskan izvod mirovnih pogojev, ki obsega 300 strani v četvorni obliki. Na to je spregovoril v francoskem jeziku Renner jako pohlevno in z vidnim namenom, da bi se prikupil lahkovernim Francozem, dasi je ob prihodu v St. Germain sam priznal, da ne zna francoski. Povedal je kopico debelih neresnic. Najprej se mu zdi protislovno, da se z Nemci drugače postopa kakor z delegati drugih držav, ki so se dvignile iz razvalin podonavske monarhije. Nemška Avstrija, da je nedolžna žrtev prejšnje vlade, krivdo pa nosijo vsi narodi prejšnje države.

Zagotavljal je, da se je nova Avstrija otresla aspiracij vladati nad drugimi narodi (n. pr. na Koroškem!) in je s tem nehote priznal prejšnjo nadvlado Nemcev nad Slovani in je torej čisto naravno, če se drugače ravna s tlačitelji in drugače s tlačeni. Mož je pozabil, kako je nemštvo divjalo proti Slovanom na jugu in severu, kako so se se Nemci istovetili z Avstrijo, kako so se celo Rennerjevi somišljeniki, nemški socialni demokrati strnili z meščanskimi strankami v nemški blok in podpirali stroge nemški kurz Seidlerjeve vlade. Sedaj so avstrijski Nemci, naenkrat nedolžni, krotka jagnjeta.

Naše meje so v preliminarjih natančneje določene le v vzhodnem kotu Koroške, kjer Spod. Dravograd in Labudnica (Lavamünd) pripadata k Jugoslaviji, in na Štajerskem, kjer gre meja naj-

LISTEK.

Junak.

(Napisal Ivan Dolinar, župnik-begunec.)

[Dolje.]

Malgaž na patrolji.

Bilo je v soboto navrh. Ob kakih desetih dopoldne potrkam v Čebulovi hiši na Glavnem trgu, kjer je stanoval poveljnik. Na odločni: »Naprej! vstopim in stojim pred napol oblečenim visokorastlim mladen čem, ki si je ravno z brisačo otiral obraz.

»A! Oprostite, gospod župnik! Vidite, to je vojaško življenje. Ura gre že na enajst in jaz se še le umivam. Celo noč sem patroliral in jezdiril okoli, na Grebinj in po vsej okolici.

Počakal sem, da se je oblekel. Nizem ga še videl prej pač pa slišal o njem. Z veseljem sem ga ogledoval. Mlad človek štiriindvajsetih let, še brez brk, visokorasel in širokih pleč. Skromen in nad vse prijazen napravil je name najboljši vtis.

Hitro sva opravila. Par Srbov je namreč v enem selu moje župnije napravilo kar na svojo pest majhno rekvizicijo. Mogoče je bila le nemškutarska patrolja, ki se je izdaval za srbsko. Ljubeje so me prosili za posredovanje.

»Preiskal bom natančno, in če doženem krivce, jih strogo kaznoval. Potrpite še malo! V par dneh zasedemo vašo občino in potem bota red in varnost vpostavljena.

Vprašal me je še to in ono. Zlasti kakšnega mišljenja da je ljudstvo. Zanimal se je za vse.

Z najboljšim vtisem v srcu se poslovim in še stopim k poročniku Osetu, ki je imel moko v svoji oskrbi. Imel sem namreč občinsko apravizacijo.

Tudi tam opravim. Z najlepšimi upi, da se be zasedba izvršila nemudoma in mirno, brez odpora v par dneh, se napotim domov v Šmarjeto, dobro uro hoda iz mesta. Nisem mislil, da bom ta dva častnika tako hitro zopet potreboval.

Drugi dan, na praznik Brezmadežnega Spočetja, imel sem opravilo na podružnici na Želinjah. Po popoldanski božji službi je bil še shod Marijine družbe. Drugo ljudstvo je bilo večinoma že odšlo. Navdčeval sem dekleta k zvestobi v vojski zoper dušnega sovražnika. Med tem pa je obkolil cerkev telesni sovražnik — patrolja nemške »Volkswehr« iz Mostiča. Bili so še toliko dostojni, da niso udrli v cerkev.

Nič hudega sluteti, stopim po shodu čez cerkveni prag, pa stojim pred menoj četovodja z nasajenim bajonetom. Pogledam na čepico. »Holal! Strah! Rdeče belo-rdeče. Na, to so pa lepi Srbi!«

»Ste vi župnik Dolinar iz Šmarjete.«

»Da.«

»Na telefoničen ukaz iz Celovca morate takoj z nami! Pa ne pretivite se, sicer rabim orožje!« Pogledam. Takoj so bili poleg poročnik in še trije vojski.

»Kaj hočeš? Tu ni pomoči!« Udam se. In brzo, brez zamude se me gnali mimo osuplih župljanov kar čez travnike in njive navzdol proti cesti.

Razne misli se mi podijo po glavi. »Ustrelili te bodo! Pred cerkvijo niso, zaradi ljudi. Ko pa pridemo na samoto, pa bodo. V božjem imenu!« Bliskoma preletim v duhu plotove, griče in globeli svojega življenja. »Vsevečni! Odpusti vsi! Tvoja stvar sem. Ne zavrzi!«

Na cesti v Trušnjah nas čaka lojterski voz z voznikom in dvema vojakoma.

A tako? To pomeni pa kaj drugega, mislim si sam pri sebi.

»Alo! Bati na voz! Le hitro, le hitro!«

Jaz na voz v sredo. Pred menoj moj voznik, dobri ključarjev sin iz Šmarjete. Smilil se mi je blagi mladenič, tako je bil žalosten. Nemci so bili namreč v Šmarjeti in tam pri ključarju rekvirirali voz in voznika, ti niti ni vedel, kaj bo vozil.

Hitro poskočijo tudi Nemci na voz, poročnik četovodja in pet mož. Vsedejo se tako, da so gle dali nazaj in trdno držali orožje v rokah.

prej ob razvodu med Dravo in Maro, potem pa ob stari meji med lipniškimi in mariborskimi okrajnim glavarstvom, Kaplja pride k nam, Lučane z okolico pa k Nemcem. Niže Špilja doseže meja Maro in gre potem ob Muri do blizu Apač, kjer gre na levo stran v smeri proti bivši Ogrski, tako da sta vasi Faravci in Pridahof v Jugoslaviji. Darnava in Dietzen pa v Avstriji. Nasproti Ogrski ostane stara meja, ki se konča ob Donavi blizu Fežuna. Slovensko Prekmurje pripada k Jugoslaviji, a te meje bodo natančneje zaščitene v pogodbi z Madžarijo.

Celi ceremoniel izročitvene seje je bil veliko krajši in enostavnejši kakor z Nemci v Versaillesu. Ententa je dala spoznati, da smatra Avstrijo za sovražnika druge vrste.

Sedaj so kritični dnevi, čuvajte doma povesod red in mir pazite na bujskate! Mariboržani naj hvalijo Boga, da so pod Jugoslavijo, zakaj v Nemški Avstriji bi jih zadela huda bremena.

Celovec jugoslovanski. — Premirje podpisano.

Ljubljanski dopisni urad poroča dne 6. junija ob 18. uri iz poluradnega vira: Danes ob 16. uri je bilo v Ljubljani končnoveljavno podpisano od delegatov SHS ter nemškoavstr. republike premirje radi borb na Koroškem. Stranki sta se popolnoma sporazumeli. Jugoslovanska uprava in zasedenje na podlagi te pogodbe obsega Rožek, Celovec in Velikovec, dočim ostane Nemcem Št. Vid, Feldkirchen in Beljak z železniško progo v Trbiž. Severno od jugoslovanskega ozemlja je v pogodbi ustanovljena do 10 km široka nevtralna cona, v kateri se ne sme nahajati nemško-avstrijsko vojsništvo in je prebivalstvo popolnoma razoroženo. Nemška Avstrija se je zavezala, plačati vse škode, prizadete vsled vojnih operacij za sebnemu in javnemu imetju. Sovražnosti so nastavljene.

Ljubljanski dopisni urad poroča dne 6. junija ob 18. uri iz poluradnega vira: Mesto Celovec je bilo danes po jugosl. četah brez boja zasedeno. Prebivalstvo je čete prijazno sprejelo. V mestu vlada popoln red in mir, za katerega amerijo jugoslovanske čete. V vse kraljevini vlada vsled sklepa premira veliko zadoščenost in nepopisno navdušenje, ker k jugoslovanskemu ozemlju spada tudi historično Gosposvetsko polje, kjer so bili stolitni slovenski vojvode.

Maribor slavi priklopitev k Jugoslaviji.

Priklopitev Maribora in obmejnih krajev mariborskega okraja se bo proslavila prihodnje nedelje, dne 15. junija, zelo slovesno. Mesto bo okra-

šeno z zastavami, zastavicami, cvetjem, zelenjem, mizji in slavaloki. Popoldne ob pol 10. uri bo na Glavnem trgu tista sv. maša, katero daruje mil. škof dr. Mihael Napotnik, nato slavnosten obhod po določenih ulicah. Po obhodu slavnostni govor na Glavnem trgu. Popoldne ob 3. bo v velikem gaju v vojaški realni ljudska slavnost. Pri celi prireditvi sodeluje vojaška godba, pevski zbori, vojaštvo, društva, Ori in Sokoli, šole in zavodi ter vse občine mariborskega okrajnega glavarstva. Osnovni so se razni odseki, ki imajo nalogo, da izvršijo vse predpriprave za slavnost. Gospodje in dame, ki imajo veselje in prakso sodelovati pri teh slavnostih, naj se takoj oglašijo pri vladnem komisarju dr. Pfeiferju. Kdor more, naj si takoj prisrbi zastavo. Če pa ni mogoče dobiti velikih zastav, pa si naj pripravijo vsi hišni gospodarji in najemniki vsaj majhne papirnatelne zastavice za kličanje okenj. Vsaj z zelenjem in cvetjem mora biti okrašena vsaka hiša.

Občine vseh treh sodnih okrajev so dobile te dni od glavarstva, oziroma od okrajnega zasto-pa, ukaze in navodila. Vsaka občina bo morala biti zastopana na slavnosti po županu in določenih zastopnikih. Župani in delegati občin se bodo zbirali med 1/2 9. in 9. uro na dvorišču glavarstva. V slavnostnem sprevedu bo korakala vsaka občina sama za se. Naj si vsaka občina napravi takoj napis (tablo), ki se bo nosil pred skupino. Take tabele naj bodo vse enako velike: 60 cm dolge in 30 cm široke. Napise si pa naj vsaka občina ostrbi sama. Pozivamo pevstva društva in godbe, ter požarne brambe, da ta dan sodelujejo v Mariboru. Posebno prosimo domače godbe, da pridejo ta dan korporativno v Maribor. Tudi godci s harmonikami dobrodošli. Mladičji in mošje z Dravskega polja naj prihajajo na konjih in naj si poskrbijo bandero. Kmetje naj pridejo z vozovi. Posebno pa prosimo dekleta, da prestrežijo kolikor mogoče mnogo cvetja in zelenja. Lastniki gozdov prosimo, da pripeljejo od četrtka naprej v Maribor na nov Glavni trg visoke mlaje, smrečja in bršljana. Vse zastave, kar jih je v okraju, se naj za 15. junij spravijo v Maribor. Okoljske občine: Krčevina, Lajsteršberg, Št. Peter, Pobrežje, Rošpoh, Kamnica, Limbuš, Studenci, Radvanje, Razvanje in Tezno naj napravijo ob meji svoje občine slavaloke in mlaje.

Zbirajte darila!

Na veseličnem vrtu bodo stali šotori, v katerih bodo gospe in gospodične prodajale razne reči. Slovenci, zbirajte darove za te šotore! Vsak se tako mali dar bo odhodu dobro došel. Odbor posebno prosi za vino, pecivo, torte, prekajeno meso, klobase, kruh, police itd. Slavnost priklopitve Maribora bo le enkrat, zato naj nikdo ne zamudi te prilike in naj daruje po svoji moči, da bo uspeh te izredne slovesnosti popoln. Vsak si mora šteti v čast, da je v znak veselja radi priklopitve Maribora k Jugoslaviji prinesel kak dar novi domovini na altar. Darovi se naj oddajo pri ravnatelju Cirilove tiskarne g. dr. Ant. Jerovškemu. Med darovalci naj nikdo ne manjka! Čisti dobiček prireditve je namenjen za mestne in okoljske revne otroke ter za olepšanje mesta.

Prosimo za zelenje in cvetje.

Odsek za okičanje prosi okoljske posestnike, posebno one na Pohorju, da pripeljejo v petek in soboto kolikor mogoče mnogo zelenja in mlajev. Pripeljejo naj na novi Glavni trg. Cvetlice pa se naj oddajo v vrtnariji v ljudskem vrtu.

Proslavitev v Mariboru.

V nedeljo, dne 15. t. m. bo velikanska in tako tudi isti dan popoldan nameravana ljudska veselica v vrtu vojaške realke. Postavljeni bodo razni šotori za jestvine, pijače, srečolov itd. Ker je čisti dobiček te prireditve namenjen v korist revnim otrokom, se prosi cenjeno občinstvo iz mesta in okolice, da kolikor mogoče pripomore z prostovoljnimi darovi v jestvinah, pijači, cvetkah ali dobrotah za srečolov. Vsi ti darovi naj se blagovolijo najkasneje do sobote opoldan oddati v Cirilovi tiskarni na Koroški cesti ali pa v trgovini Vilko Weixl, Glavni trg 23. Odbor prosi, naj se cenj. občinstvu v tem oziru posebno izkaže.

Ljudska veselica

se bo vršila ob 3. uri popoldne v velikem vrtu vojaške realke (prej kadetnica). Vstopnina za osebo 1 K, za družino 3 K. Predprodaja vstopnic v Cirilovi tiskarni in v trgovini Weixl na novem Glavnem trgu. Društinske vstopnice se dobijo samo v predprodaji.

Dne 15. junija vse v Maribor!

Kaj je s carino?

Pred kratkim je stopil za vse naše ozemlje v veljavo srbski carinski tarif iz leta 1909 oziroma 1910. Ta tarif je nastal v gospodarskem boju Avstro-Ogrske v Srbijo, ki je bil v svojih posledicah poleg notranjih razmer glavni vzrok za izbruh svetovne vojne. Avstro-Ogrska je tiščala Srbijo k tlom. Ni ji dovolila izhoda do morja, zapirala je — na ljubo ogrskim magnatom — svoje meje pred uvozom srbskega žita in srbske živine in dajala prednost Bolgariji in Rumuniji. Zato je pa Srbija nastavila silno visoko carino zlasti za izdelke avstro-ogrške industrije. Posledice tega gospodarskega boja so z uveljavo srbskega carinskega tarifa zadele vso Jugoslavijo, ki je navezana v industrijskih izdelkih na tuji uvoz, dokler si ne ustvari lastne industrije. Stvar je obtežena še s tem, da je tarif določen v zlatih dinarjih in velja za plačila v kroni zaradi tega pribitek 320°/_o. Posledica tega je, kakor bom podprti to trditve v naslednjem s številkami, da ta uvozni tarif povečuje draginjo, ki bo šla še dalje, ako se ne izvrši v najkrajšem času izprememba v tarifnih postavkah. Če znaša n. pr. za pivo carina s potrošnino vred za 1 liter piva skoraj 8 krene, bo posledica, da ne bo drago samo od zunaj uvoženo pivo, oziroma da bo uvoz iz ostal, ampak da bo tudi domača pivovarska industrija, ker je štiti pretirani uvozni tarif, šla s ceno navzgor!

Najmanj se primeroma čuti uvozni tarif pri žitu in moki, dasi bi bilo začasno morda umestno da se žito in moka, kolikor ga zmanjka neobhodno za ljudsko prehrano, za sedaj oprosti uvozne carine. Seveda bi bilo treba bolj smotrene razdelitve tuje (ameriške) moke. Danes se dogaja, da posamezne aprovizacije, županstva ne vedo kam z žitom (zlasti koruzo) in moko, ker se je poslalo preko potrebe. S tem je bila tudi brez potrebe oškodovana naša valuta. Na pšenico znaša uvozna carina 20 K od 100 kg, na koruzo 10 5 K na moko maksimalni tarif 24 K od 100 kg, minimalni 27 30 K, za gres in ječmenček pa celo minimalnih 84 K od 100 kg. To je naravnost premija za našo velemlinarsko zadrujo. Za kavo znaša tarifa s potrošnino 4 K 20 za kilogram, za praženo in mletu pa 12 K 60. Za mlado živino (ki jo je dobivala Sp. Štajerska za plemo iz Gor. Štajerske) znaša tarifa 21 K od kosa. Za milo znaša minimalni tarif 1 68 od 100 kg, za toaletni francoski isto, za drugi K 6 30, za industrijska olja ima Francoska najugodnejši tarif 63 K za 100 kg. Za pročiščen sladkor je minimalni tarif 126 K za 100 kg, tršarina bi pa znašala še povrh 126 K, tako da bi se sladkor podražil za 2 K 52 v kg. To postavko so zadnje dni znižali na 80 v, vendar je to še pretirana premija za domačo sladkorno industrijo. Glede piva sem že omenil, kako je podraženo. Perovski kvas je obtežen z najmanj 210 K carine za 100 kg. Silno se podraža zdravila, za izgotovljena in za dezirana znaša carina 1000 dinarjev, tako da je 1 kg zdravil obtežen z 42 K. Izmed drugih industrijskih izdelkov naj bo omenjeno, da stane tarif 30 volneno pleteno (virkovano in štrikano) robo skoraj 19 K za 1 kg. Moška obleka iz Nemške Avstrije je obremenjena s približno 250 kron carine, iz antanih držav pa približno s polovico te svote. Na podplate znaša carina krog 6 K za 1 kg, za vrhnje usnje pa krog 6—10 K za 1 kg, za izgotovljene črevlje pa po teži približno 20—30 K za par.

Zopet izredna premija za našo industrijo in vzrok za splošno dviganje cen. Delavec, kmet in trgovec, producent in konsument — vsi so interresirani na tem, da se ta naš carinski tarif napram inozemstvu čim prej izpremeni in prilagodi sedanjim razmeram.

E. J.

Odposlanstvo ruskih narodnih organizacij.

»Slovenski Narod« poroča, da je prišla v Beograd peterogradska deputacija ruskih narodnih organizacij, da zainteresira jugoslovanske vladne kroge in jugoslovansko javnost za razmere v Rusiji in si izposluje moralno pomoč in podporo v borbi proti boljševizmu. Ti možje so: Bobrinjski, Gzikij, Vergun, Molov in Lavrov. Pooblašteni so od ruskega državnega sveta in četrti ruske dume, od zbora pravoslavniških vladik v Odesi, zveze poljedelskih zadrug in raznih ruskih »dobrotvoriteljskih« običestvo. Pozdraviti hočejo jugoslovanski narod in ga podučiti o stanju na Ruskem in naporih ruskih narodnih krogov, da se zopet vzpostavi ruska država in osvobodi ruski narod boljševiškega terorizma. Iz Beograda gredo v Prago, med patjo se ustavijo tudi v Zagrebu in Ljubljani.

Vsi Jugoslovani žele gotovo odkritosrčno, da najde bratski ruski narod svoje politično in socialno ravnotežje. Obnovljanje Rusije pa ne more priti iz krogov, ki so glavni krivci njenega razpada. Ruski državni svet (nekaj kot bivša avstrijska gosposka zbornica) je bil zbirka najreakcionarnejših carskih elementov, četita duma, ki je bila izvoljena na podlagi krivičnega, od vlade oktroiranega volilnega reda in pod pritiskom policije, je bila v svoji ogromni večini samo izraz volje reakcionarnih vladnih krogov in veleposestnikov, ruska »dobrotvoriteljska občestva«, kjer so imeli glavno besedo razni upokojeni generali, uradno štempljeni »slovonofili« ali abstraktni profesori, niso bila zmožna razširiti slovanske misli po Ruskem, a še manj, da bi navezala realne vezi z drugimi Slovani.

Osebnost se nam ti odparanci omenjenih ruskih organizacij dobrodošli gostje na naših svobodnih tleh, neumestno bi pa bilo, da bi se spuštili k njimi v kakoršnekoli pogovore o ruskih razmerah. Prepoved ruskega naređa mora priti iz naroda samega in se mora izvršiti na demokratični in svobodni podlagi.

Tedenske novice.

Č. g. Anton Belkovič, župnik v Artičah pri Brezicah, je nevarno zbolel. Bil je v sanatoriju v Zagrebu operiran, kjer si zdaj išče zdravja. Sobratom se priporoča v memento!

Poroka. V St. Jurju ob južni železnici se je v nedeljo, dne 8. junija poročil g. Franc Žger, mestni učitelj v Celju z gospd. Janko Kincl, hčerko uglednega gostilničarja in posestnika Franca Kincla. Priči pri poroki sta bila g. nadučitelj Ant. Sivka in posestnik in gostilničar Alojzij Plauštajner. — Mlademu paru želimo obilo božjega blagoslova, sreče in zadovoljnosti.

Iz odvetniških krogov. Sodnik dr. Stanko Štor, ki je služboval pri državnih pravdnistvih v Ljubljani in v Mariboru, je izstopil iz državne službe in vstopil kot koncipient in kazenski zagovornik v pisarno odvetnika dr. Josipa Rapoca v Mariboru.

Izpremembe v osebju. Pravni praktikanti Fr. Lakar, Karel Novak v Celju in Franc Stričič v Mariboru so imenovani za avakultante.

Pevcem! Prosim ponovno in zadnjikrat vas pevske, da se zanesljivo udeležijo pevske vaje, ki se vrši prihodnje sredo, dne 11. junija t. l. Kdor ne pride k tej vaji, je izključen od vseh nadaljnjih pevskih vaj in seveda tudi od sodelovanja pri koncertu samem, ki se vrši dne 21. junija t. l.

Dev.

Odber ZSV. naj pride zanesljivo v sredo, dne 11. t. m. zvečer ob 6. uri v Flesarsko ulico št. 4. Na dnevnem redu je, pogovor radi nedeljske manifestacije.

Zborovanje mariborskega uradništva. V sredo, dne 11. maja t. l. ob 6. uri zvečer se vrši pri tukajšnjem okrožnem sodišču v razpravni dvorani št. 53 zborovanje mariborskega uradništva s sledečim sporedom: 1. ustanovitev podružnice centralne uradniške posredovalnice za živila; 2. cene živil; 3. ubožna akcija; 4. razni predlogi. Pričakuje se mnogoštevilna udeležba. Pripravljajni odbor.

Tečaj za železobetonske traverze, ki ga je nameraval prirediti Urad za pospeševanje obrti dne 7. junija, se preloži na poznejši čas in se lahko še nekaj udeležnikov sprejme. Natančni datum o pričetku bomo pravečasno objavili v časopisih.

Državna gimnazija v Mariboru. Sprejemni izpiti za I. razred državne gimnazije v Mariboru se bodo vršili dne 7. julija od 10. ure dalje. Vpisovanje za nje bo dne 6. julija od 9. ure dalje; komur je nepriljubeno ta dan priti osebno, ta naj pošlje do 5. julija gimnazijskemu ravnateljstvu krstni list in zadnje šolsko izpričevalo (naznanilo) in pride dne 7. julija naravnost k skušnji. Iz nemščine se ne bo izpraševalo; zahtevalo pa se bo dobro znanje slovenščine in računanja, v obsegu snovi štirih ljudskošolskih razredov ter katehizma.

Cene za sol. Od 1. junija nadalje so določene za sol sledeče cene: za 100 kg kamenite ali zmelte soli 135 K, za 100 kg morske soli 120 K in za 100 kg industrijske soli 68 K.

Vojaško eskadrvališče v Mariboru kupi večjo množino trdega in mehkega lesa za kurjavo po jako ugodnih cenah. Poizvedniki naj se osebno ali pisмено obrnejo direktno na vojaško oskrbovališče, Eisenstrasse 16.

K imenu Maribor. V zadnji »Straži« je č. g. knrat M. Ljuba povedal, da so to ime skovali l. 1861 za čitalniško slavnost. Destavimo še, kaj se pri tem mislili. G. profesor Majciger, ki je de

loval v našem mestu odl. 1858 in je bil tedaj jako udeležen na narodnem pokretu, je svojim učencom to ime tako razlagal. Mar to je skrb; n. pr. kaj ti mar? Bor pa je borba ali boj. Beseda so Kosovski duhu; zanj je bil tudi rajni g. profesor jako navdušen. Naše geslo bi torej naj bilo: Mar i bor t. i. delo in boj. S tem gestom so dali tudi napraviti čedne majolike; nahajajo se še pri starih obiteljih, nemara tudi v muzeju zgodovinskega društva.

Razpust »Südmärke« in »Deutscher Schulvereina«. Poverjeništvu za notranje zadeve v Ljubljani je izdalo naredbo, ki določa, da so vse podružnice (trajevne skupine) nemških bojnih društev »Südmärke« in »Deutscher Schulvereina« na ozemlju deželne vlade za Slovenijo razpuščene.

Žrtve španske bolezni. Lani in letos je umrlo na španski bolezn v Evropi 255 000 oseb, v Ameriki 150.000, v Afriki 100.000, v Avstraliji 60.000 in v Aziji 7 milijonov. Španska bolezen je torej zahtevala več človeških žrtv, kakor svetovna vojna, ki je zahtevala 6 milijonov človeških žrtv.

Na Dunaju 120.000 brezposelnih. Po poročilu dunajskih časopisov je sedaj 120 000 brezposelnih na Dunaju, za katere plačuje vlada mesečno 16 do 19 milijonov kron.

Regent Aleksander pordravlja ustanovitev slovenskega vseučilišča. Regent Aleksander je poslal dež. vladi v Ljubljani sledečo brvojavko: »Zelo se zahvaljujem pokrajinski vladi, docentom in akademikom za pozdrav s skupščine povodom otvoritve tehnične fakultete. Uverjen sem, da bo mislo in popolno vseučilišče v Ljubljani dostojno odgovarjalo svoji prosvetni in veliki narodni nalogi. Temu želim vsak uspeh«.

Mobilizacija na Češkem Vesti, ki jih prinašajo nemški listi o splošni mobilizaciji na Čehoslovaškem, so izmišljene. Tudi meje niso zaprte. Samo kontrola pošiljstev listov je poostreša.

Ministrski svet v Beogradu je sklenil, da se takoj razpusti ustava tuči na staro Srbijo.

Generalni inšpektor čehoslovaške armade dr. Scheiner odstopi takoj, ko bo imenovan njegov naslednik.

Dopisi.

Svečina. Hranilnica in posojilnica v Svečini ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 15. junija, ob štirih popoldne v posojilniških prostorih pri Kristu. Govoril bo tudi večak v denarnih in narodnogospodarskih stvareh nadrevizor Pušenjak iz Maribora. K prav obilni udeležbi vabi — načelstvo.

St. Pavel v Sav. dol. Čebelarstva podružnica za Savinjsko dolino priredi v nedeljo dne 15. junija ob treh pop. pri Žganku p. d. Klinca v Sečah svoje prvo podučno podavanje združeno ob jednem z občnim zborom. Spored: predsednikove, tajnikove in blagajnikove poročilo, volitev odbora in slučajnosti. — Čebelarji, zlasti udje, pridite v prav obilnem številu! Odbor.

Kakšna imena bomo dajali ulicam in cestam po Slovenskem.

V kratkem času bo treba mnogim ulicam in cestam dati nova imena. Stvar je načelnega pomena, ker gre za vsa mesta in trge po Slovenskem in za stvar, ki naj bi imela trajen obstanek. Radi tega je umestno, da pride v javnosti do razgovora. Tu hočemo izreči nekaj misli:

Razume se, da morajo ostati vsa stara zgodovinska imena, tudi če nimajo posebnega pomena. Ostanejo torej: Barvarska steza, Travnik, Lesni trg itd. Često bomo odstranili nove, visokodoneče nemško ime in odkrili staro, domače.

Pri izbiranju pisateljskih imen bodimo previdni. Predvsem ne vzeti drugo ali tretjevrstnih imen. Skušnja kaže, da široko občinstvo veliko bolje pomeni politike in vojskovodje kot kulturne delavce. Radeckyja pozna pri nas vsak človek, Prešerna le izobraženci, Krek je segel v dušo ljudstva ne kot pisatelj, nego kot politik. Ulična imena služijo predvsem praktični rabi, torej naj bi bila kolikor mogoče znana tudi širšemu občinstvu. Pariz je gotovo zelo kulturno mesto, a med uličnimi imeni so stari Napoleonevi generali ali kraji slavnih bitk zastopani veliko močnejše, nego pisatelji in umetniki.

Sploh bodimo pri izbiranju imen raje konservativni, kajti tu gre za splošno rabo in za široko množico. Ne izbirati imen oseb, ki še niso prestale preizkušnje kritike. Vred tega tudi načeloma ne

jemati živih oseb. Samo, ako je delo, katero je dotična oseba izvršila, take vrste, da je sodba kritike že sklenjena, bi ne bilo razloga, da se izključi živa oseba.

Kulturne delavce vzemimo samo prvovrstne, namreč take, ki pomajajo trajen mejnik v naši kulturi in so si pridobili poleg tega zaslug za razvoj naše narodnosti ali jugoslovanske ideje. Tako bi imenovali: Prešern, Vraz, Terdina, Levatik, Jerič, Einspieler, Slomšek itd. Zlati Einspieler je bil eden naših najgenijalnejših mož, čegar veljavo si cer radi takratnih razmer ni mogla priti do primerne višine, a ima velik pomen za vs slovenski narod. Drugovrstna in manj znana imena naj se vzamejo samo, ako so v krajevni zvezi. Tako zasluži na Štajerskem v prvi vrsti vpoštovanje dr. Muršec, dalje Trstenjak, Matjašič, Caf, Cvetko ter Krempel itd. Dajmo je malo priporočljiv, istotako Miklošič itd.

Iz zgodovine ne jemljimo nič ali skoraj nič, ker je vse, kar imamo, tuje ali v tuji službi. Istotako jemljimo jako malo politikarjev, ker kritika o naši politični preteklosti še ni izgovorila zaključne besede. Popolnoma izključiti jih seveda ne bo mogoče.

Iz naše starodavne preteklosti bi se morali spomniti predvsem častitljivega Gorazda, naslednika sv. Metoda, ki je bil po vsej verjetnosti prekmurski Slovenec in je nadaljeval slovstveno delo svojih učiteljev. Lahko bi se spomnili tudi katerega izmed starih knezov: Borut, Hotimir, Gorazd, Vojnomir itd. Iz srednjega veka bi Kupešič zaslužil kje na Štajerskem spominski kotiček.

Dalje je umestno, da sežemo po jugoslovanskih imenih. Gundulič bo v nekaj letih pri naravno tako znan, kakor je na Laškem Dante Alighieri, torej zasluži javni spomin. K njemu se lahko pridruži še eden ali drugi starih dalmatijskih pesnikov, kakor: Marulič, Kačić, Mošič itd. Dalje bi kazalo vzeti kakšno ime iz ilirskega gibanja, a tudi iz novejšega hrvaškega ali srbskega slovstva.

Opozoril bi še na nekaj: Čemu ne bi vzeli kakšno ime iz našega prekrasnega narodnega slovstva? Ali ne bi se klicalo lepo n. pr.: Ulica Kraljeviča Marka, ulica Kosovske devojke, trg kralja Matjaža, ulica Lepe Vite, Vrjankov trg itd.

Slednjit bi posegli še po nekaterih krajevnih imenih, ki so ali bodo postala obče znana, kakor Kosovo, Beograd, Zagreb, Reka, Skoplje, Veles, Bosna, Vardar, Velebit itd.

Po laških in francoskih mestih sem opazoval da nadevajo ulicam v zelo široki meri imena domačih krajev in pokrajin, kar ima zase dobre zasluge. Taka imena so veliko bolj učinkovita, kakor pa imena pisateljev, katera poznavamo slovstveni zgodovinar. Dalje bi morali seči tudi po jugoslovanski zgodovini, ki bo postala tekom let naša skupna last. Imena: kralj Domislav, Trpimir, Zvonimir, car Dušan, Nemanja, Trdtko bodo morali odmevati po ljudskih šolah, torej bi stala lahko tudi na častnih mestih.

Splošno naj bi torej veljala načela: Samo v resnici slavna, široko znana imena ali take, ki so v krajevni zvezi. Ne pišimo na ulice imen malo znanih krajevnih prvakov, nego sežimo dalje, izberimo imena mož, o katerih bo že čez nekaj let vsak ljudski šolar čital v šolski knjigi.

Slavnost v Mariboru preložena!

Ob sklepu lista izvemo: Našemu vojaštvu gre največja zasluga, da je Maribor slovenski. Naši junaki pa bračajo Koroško in je čisto nemogoče, da bi se vrnili do prihodnje nedelje v Maribor in prisostvovali nedeljski slavnosti! Zato se na izrecno željo generala Maistra ta velika slavnost preloži za tako dolgo, da pridejo naši junaki nazaj. Slavnosti torej ne bo; treba pa je, da že zdaj vsak dela na to, da bo slavnost pozneje res lepa in velikanska.

Slovenci širite »Stražo«.

MALA NAZNANILA.

Proda se:

Breja krava mlada, srednja volikosti za K 500 se prodaja v Mariboru, Koroška cesta 93. 1076

Cisto laneno in bučno olje prodaja Maj, Viktringhofova ulica 14, Maribor. 1075

Hrastove stebre za plot ima na prodaj Joa. Nekrep, Maribor, Mozartova ulica 59. 1071

Proda se: 47 polovnjakov dobrega, sortiranega vina Jeruzalema. Naslov: Ivan Roja, Ormož. 1066

Dobro sveže bučno olje večje množine prodaja Adolf Res, Maribor, Glavni trg 4. 1059

Malo posestvo na prodaj blizu Maribora, Ivan Dvorjak, Rogozna, pošta Hčec. 1068

Kolje za vinograde cele vagone, ali pa tudi na drobno se prodaja pri parni žagi Malje pri Mariboru. 1065

Gumi-trake za cepljenje trt se dobijo pri tvrdki Karl Cimperšek, Rovnica ob Savi. 964

Koruzna na malo in debelo po najnižji ceni se prodaja pri Francu Vidoviču, Maribor, Orehova ulica št. 15. 944

En vagon gabrovega lesa se prodaja. Spodnja Radvanjska cesta 15. Vizjak, Maribor. 1011

Kmetovalci pozor! Vsakovrstne poljedeljske stroje, mlinski, vitelne, žitne čistilnice, mline za sadje in grozdje, preše, slamo-rezače, decimalne tehtnice kakor tudi dobro haloško vino. Franc Kokotec, Spod. Breg pri Ptaju. 1016

Breja krava se prodaja pri Zrabi, Pobrežje pri Mariboru, Cesta na Brezje 14.

Strešno ogrodje (rušiti)

12 m dolg, 4 m širok se prodaja. Naslov: Stržina, Cirilova tiskarna.

LEPO POHIŠTVO za sobo in kuhinjo na prodaj. Ogleda se lahko v Mozartovi ulici 59, Maribor. 1027

KROMPIR prvovrstne kakovosti se zelo po ceni prodaja na Tržaški cesti 74, Maribor. 1004—68

Povodna prodaja je na ogled v Šostanju, Štajersko, Jugoslavija velika partija moških oblek prve vrste najboljše blago še od predvojnih črtov novo in nošeno, kakor površnih obutev, perilo itd. Pojasnila da Emil Penik v Šostanju. 1041

Dve enoletni avlinji nov samotež s dvoma kolesoma se prodajo pri Benčnik, Sv. Peter pri Mariboru. 1084

Prodajo se dve novi postelji, ponosna omara in miza po niski ceni. Studenci, Poljska ulica 25, Maribor. 1082

Lepe zelene sadike (fianse) dobre sorte poceni prodaja. Urbanek, vrtnar Šatlagasse, Maribor. 1081

Za birno sklata ura za deklico se prodaja prav po ceni v Florianski ulici 5, v gostilni, Maribor. 65

Hiša in gostilna (Einkuhr Gasthaus) 4 orale zemljišča, blavi za konje v Straži, krasna lega, sobe za tujece, gostilna se zove „zum Neubauer“ se prodaja ali samjenja za kako slično gostilno v Mariboru. Več pove Vincenc Pirš, Fr. Jožefova cesta št. 9. 1062 64

Gumijevе trakove za cepljenje trt oddaja in raspoložljiva vsako množino, po ugodnih cenah, dokler je v zalogi. Franc Ogrizek, trgovec v Mariboru, Viktringhofova ulica 17. 8085—68

Kupi se:

Malo posestvo, hišo ali gostilno v okolici Maribora kupi v gotovini do K. 22.000. Ferencič, Maribor, Jožefova ulica 4. 1074

KUPI SE staro dobro ohranjeno gledališki oder. Ponudba na naslov: Jakob Kolšek, Sv. Andraž, p. Veleza. 1089

POSESTVO ali gostilno od 2 do 4 orale zemlje na prodaj kraj Maribora blizu kapli. Kome ponudbe na 888 poste restanta št. 11 v Slov. Gradcu. 1085

VRECE, sode i steklenice kupita vsako množino Jerusch & Gerhold, Stalni trg 2, Maribor. 851

Apno iz Zagorja belo in zveže kgar se dobijo pri C. Pickel, Maribor, Volksgartenstrasse 27.1039

Trgovino s mešaniz blagom bi rada prevzela na račun ali v najem dobro trgovsko izobražena oseba kot samostojna voditeljica ter še starejša mod v tej stroki. Ponudbe se prosijo poslati v uradništvu tega lista. 1015

Vojaško oskrbovališče v Mariboru kupi večjo množino trdega in mehkega lesa za kurjavo po jako ugodnih cenah. Ponudniki naj se osebno ali pisмено obrnejo direktno na vojaško oskrbovališče, Eisenstr. 18, Maribor. 1064

Službe:

Pridnega pomagača sprejme takoj Matej Bregant, kovač v Orehovi vasi, Slivnica pri Mariboru. 1088

Kovaški pomočnik ki zna dobro konje kovati se sprejme V. Bosjak, Tesno 80, Maribor. 1077

Hlapca h konjem, zanesljivega, proti dobri plači in hrani ter plači sprejme oskrbovalstvo Reiser, Pekre pri Mariboru. Nastop takoj. 1040

Strojnika za Dieslov stroj, zanesljivega, treznega in v popravkih vsejšega, event. sposobnega invidna sprejme v trajno službo ob popelni oskrbi paronila J. Zadavec v Središču. Nastop 1. julijem t. l. Ponudbe s zahtevkom plače in popisem dosežanj. službovanja da gornji naslov. 1086

Tesarski polir, ki samostojno in in po načrtih dela, se takoj sprejme. Plača po dogovoru. Ogleda naj se naslov na Anton Jandl, stavbeni mojster, Ljutomer. 1085

Razna:

POZORI

Potrebujem slikarske in plesarske pomočnike za leto in zimo. Vaupotič Ormož. 1073

Deklici 11 in 12 let stari, se daje za svoje, Zrkovec 8, Maribor. 1066

Franc Horvat.

slikar, Grajska ulica 10, Maribor se priporoča za izvrševanje raznovrstnih nap. sov. Delo solidno, postrežba točna.

Pohištvo.

najboljše kakovosti izdeluje in prodaja po niskih cenah

Obrtna zadruga mizararskih mojstrov v MARIBORU, Grajski trg št. 8.

kupuje tudi vsakovrstni mizararski les. 63

Obleke

od preposte do vsakovrstne najfinije, domače, dobro in ventosno delo, vsake velikosti, izborne kakovosti izdeluje točno in solidno ter prodaja 719

ALOIZIJ ARBEITER, Maribor, Dravska ulica št. 15, pri starem mostu.

Spodnja in Gor. Savinjska dolina in Slovenjegraški kraj. zidati,

Kdor hoče po ceni

naj si naroči nov patentiran način zidanja, kateri je polovico cenejši; kdor rabi načrte in proračune za stavbo, kdor rabi zidanje, opeko, cement, apno, železnino naj vse to naroči pri

Dragotinu Korošcu

stavbeni mojster 848 v Zalcu pri Celju.

Vina

haloška, lastnega pridelka, stara in nova, z jamčeno pristno, izborne kakovosti prodaja v steklenicah čez ulico po skrajno nizkih cenah

Franc Starčič, trgovec Maribor, Luterjeva ulica 9.

Pozor!

Vinogradniki!

Žveplo za žvepljenje trt se dobi v vsaki množini i. s. najfinije ventilato dvakrat čist: čena „Florisstela“. Gospodarska Zveza, Ljubljana.

1081

Slovenci pozor!

Ivan Lorber, slikar in pleskar v Mariboru, Viktringhofova ulica 9,

se priporoča vsem Slovincem za vsa v njegovo stroko pripadajoča dela.

IVAN LORBER, slikar in pleskar. 807

Sanatorij Mirni dom

je spet odprt in sprejema bolnike vseh vrst, kakor tudi okrepčanja potrebne. Zdravljenje, tudi izvrstna hrana pri zmerani ceni. — Pojasnila daje lastnik in vodja dr. Fran Čeh, pošta Gor. Sv. Kungela pri Mariboru. 899

Gostilniška obrt!

Naznanjava slavnemu občinstvu, da sva 1. junijem v lastni hiši se nahajajoče

gostilno „pri zvezdi“

Koroška cesta št. 48,

prevzela, ter bova isto odelaj sama vodila.

Potrudila se bova cenjenim gostom nuditi samo pristna domača vina, ter drugo pijačo, kakor tudi okusna mizla in topla jedila.

Za obiden obisk se najtopleje priporočava z velospoštovanjem

Josip in Alojzija Dergas.

Širite naše liste!

KAREL TRATNIK

pasar in srebrar v Mariboru, Zupnijska ulica šte. 3,

uljudno naznanja, da se je vrnil z bojišča ter zopet otvoril svojo dobro urejeno delavnico. Priporoča se preč. duhovščini za dobrohotna naročila. 396

Stavbena pisarna:

FRANJO NERAD,

mestni zidarski mojster v CELJU.

Prevzema vsa zidarska in druga stavbna dela. Izdaja strokovna mnenja. Izvaja načrte in proračune po dnevnih cenah. 1028

Drž. posredovalnica za delo, podr. za Maribor in okolico
Stolna ulica 4, brezplačno vsako

delo, zbiroma službo. Poslužujte se je delodajalci in brezposelni, ozir. službe in dela iskajoči. 1070

Uradne ure od 9.—12. in 14.—16. ure.

Zahvala.

Vsem, ki se dne 5. junija t. l. v tako mnogobrojnem številu spremili k zadnjem počitku na mestno pokopališče v Pobrežju pri Mariboru našega iskrenoljubljenega sina, ozir brata

Jakoba Belec,

poddaselnika 26. mariborskega pošpolka, ki je v bojih na Koroškem za našo milo novo domovino Jugoslavijo junaško žrtvoval svoje mlado življenje, izrekamo vam potem najpristnejšo zahvalo; zlasti mnogoštevilnim častnikom, podčastnikom, fantom vojakom, domačinom in vsem sorodnikom in znancem bodi izrečena naša najtoplejša zahvala. Za domovino padlemu pa svetila večna luč!

Logarovci—Sv. Križ—Maribor, dne 6. junija 1919. 1080

Zaljubljeni ostali.

Podružnica Ljubljanske Kreditne Banke

v MARIBORU.

Delniška glavica K 15.000.000.

Rezervni fond nad K 4.000.000.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice: Split, Celovec, Trst, Sarajevo, Gorica, Celje.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Posreduje nakup in prodajo vrednostnih papirjev in izvršuje borzna naročila najtočneje. — Daje

prednjme na vrednostne papirje in blago. Es-kontaje in vnovčuje menice. — Dovoljuje kredite v vseh oblikah. — Poslovno mesto razredne loterije. 350

ŽVEPLO

1064

za vinograde ima na prodaj
Avstrijska družba za promet petroleja,
MARIBOR, Grajska ulica št. 8.